

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnemu prejeman:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	četrt leta	5,50
na mesec	2—	na mesec	1,90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Češke sodbe o dr. Šusterščem delegacijskem govoru.

Vsi češki listi kar najostreje obsojajo zmešani govor dr. Šusteršča v delegaciji. Smatrajo ga za popolnoma neologičnega, predbabacijo dr. Šusteršču, da prav ničesar ne razume. Navesti hočemo nekaj teh sodb.

»Narodni Listy« pišejo: Predsednik slovenske klerikalne stranke si zelo čudno predstavlja zunanje gospodarsko politiko. Zdi se, da je prav nič ne razume. Misli, da bi moral Avstrija voditi v balkanskih deželah samo politiko v korist poljedelcev, potem skleniti carinsko enoto s temi deželami. To so nerazumnosti, kakršnih ni kmalu enakih, posebno če človek uvažuje, da je dr. Šusteršč delal razloček med takozvanovo visoko politiko in trgovinsko politiko, kakor da bi zaspal poslednjo dobo... Gospod dr. Šusteršč popolnoma odobruje politiko grofa Aehrenthalja v poslednjih dveh letih. Svoj votum proti proračunu zunanjega ministrstva je dr. Šusteršč zagovarjal s slabimi posledicami zunanje politike za notranjo politiko. Če je zunanja politika grofa Aehrenthalja tako dobra, kakor jo je slavil in hvalil dr. Šusteršč, tedaj bi bila njegova dolžnost, posnemati dvornega svetnika Ploja, ter glasovati za zunanjega proračun. Polovičarstvo in nezanesljivost pa, ki se pojavlja v današnjem govoru dr. Šusteršča, ki je opetovan vodil »Slovensko Enoto« poslanske zbornice od obstrukcijskega poloma do obstrukcijskega poloma, je nerazumljiva.«

»Unione piše: »Del. dr. Šusteršč, ki odsekovega mandata letos ni sprejel, je govoril kot prvi govornik in radovedni so bili na stališče voditelja opozicije v poletnem zasedanju državne zbornice. Soglašal je s politiko Aehrenthalja, izjavil je pa, da hoče glasovati zoper zunanjega proračuna, ker obsoja vpliv zunanje politike na notranjo. To je težko razumljivo, ker je nelogično. Lahko se izpodlaja, kake politike — to hoče dr. Šusteršč — tedaj se mora to politiko obsojati in tega dr. Šusteršč ne stor! Po njegovem današnjem govoru je bilo pričakovati, da bo

glasoval za proračun grofa Aehrenthalja in proti proračunu barona Biernertha.«

»Narodní Politika« piše: »A česa smo bili danes priča? Gospod dr. Šusteršč je danes izrecno izjavil, da odobrava zunano politiko grofa Aehrenthalja. Ker pa ta politika in zvezni sistem, na katerem je ustanovljena, neugodno vpliva na naše notranje politične razmere, in ker ima notranja uprava naših zunanjih zadev izključno nemški in madžarski značaj, vsled tega — je pristavil gospod dr. Šusteršč, mora glasovati proti proračunu grofa Aehrenthalja... To logiko razumi, kdor more! Ce je gospod dr. Šusteršč zdaj tako navdušen, da politiku grofa Aehrenthalja, tedaj mora vsled svojega pričanja glasovati za njegov proračun. Če pa misli, da zunanja politika pogubno vpliva na notranjo politiko na škodo Slovanov, tedaj pa politika grofa Aehrenthalja ne more biti dobra, in dr. Šusteršč je dolžan priznati, da je ta politika slaba. Toda te posledice si dr. Šusteršč **danes ni upal izvajati**. Obrnil se je, kakor se pravi, za celo kolo. Iz strastnega opozicionala in obstrukcionista je postal oportunist, na čigar resničnosti nič ne izpremeni njegova izjava, da bo glasoval proti proračunu grofa Aehrenthalja. Ne samo enkrat smo zabeležili, da se v dr. Šusteršču lahko opazuje važen preobrat, ki je, in sicer v ne poslednjem zvezi s sankcijo volilnega reda ljubljanskega in vso izpremembo ljubljanskega gospodarstva. To vse konstatirajo glavno zradi tega, ker je v češkem taborju vladalo za zvezo z dr. Šusterščem veliko navdušenje. Morda se zdaj streznijo, kar bi bilo potrebno! Kakor nedaj gospod Stipinski, tako je tudi zdaj gospod dr. Šusteršč pravil češki javnosti **veliko razočaranje**.«

To je le par glasov čeških! Toda že iz teh se razvidi, da vsa češka javnost kar najostreje obsoja egoistično politiko dr. Šusterščevu, ki ima edini cilj, utrditi in okrepiti nesilno klerikalno politiko na Kranjskem, in sicer s pomočjo nečednih krajivih kupcev z vlogo. Ena pa je dobro, da je dr. Šusteršč izgubil Čehi ves svoj ugled in da ga bodo v prihodnjem državnozborskem zasedanju upoštevali na način, kakor zasluži.

Dnevne vesti.

+ Vsake kvatre enkrat vzame človek v roke »Slovenca«, pa še takrat ga mora samega gnusja vreči proč kot kako ostudno gosenico. Uvodni članek v torkovi številki tega lista je bil zopet tak, da je moral razjasniti tudi najmirnejšega človeka. Članek se buduje, da bivši župan Hribar ni skrbel, da bi se Ljubljani ohranili znameniti zgodovinski spomeniki iz predpotresne dobe, kakor umetniški portali, fasade, freske itd. Med drugimi piše članek doslovno tako-le: »Kar je Ivan Hribar s svojim občinskim svetom napravil iz Ljubljane po potresu je bil prav vandalizem.« Tako torej, po potresu, ko so imeli ljudje — izvzemši seveda korarje in druge svetopisemske tiče pod nebom — tisoč drugih večjih skrbi in ko je bivši naš župan moral rešiti naravnost ogromne nalogo, kakor dvigniti Ljubljano iz razvalin, v tisti dobi groze in obipa torej, moraли bi merodajni činitelji predvsem skrbeti za to, da se ohranijo Ljubljani razni zgodovinski spomeniki. Ničesar bi ne rekli, ko bi ti spomeniki res bili bog ve, kako znameniti. A Dunaj, Gradec in druga večja mesta so žrtvovali že vse druge imenitejše zgodovinske spomenike čestokrat brez posebne potrebe. Posebno smešno je, kar članek fantazira o raznih lepih spomenikih in ostankih iz velikega časa rimske kulture. Kake znamenite spomenike iz teh starih časov pa je prav za prav uničila zapotresna doba? Morebiti naj bi se restavrirali tisti zid, ki je včasih oklepal Ljubljano in kojega sledovi se še danes na nekaterih mestih opazijo? Verjamemo radi, da bi bilo to včetve marsikateremu senklavškemu gospodu, ki se mu peha po zlatih časih iz l. 4000. — Kar pa mora človeka pri čitanju »Slovenčevega« uvodnika najbolj razkačiti, je dejstvo, da so baš naši klerikale največ tistih gremov, ki jih sedaj očitajo naprednjakom, zakrivili. Nešteto cerkvje in kapelje po deželi, kjer so naši umetnosti tako ljubeči duhovniki stare in čestokrat res znamenite freske dali neokusno prebarvati ali celo kar prebeliti. In kako res imenitno so znali naši umetniški navdahnjeni duhovniki restavrirati cerkve po potresu! Nekatere cerkve v ljubljanski okolini, pa tudi v Ljubljani sami (n. pr.

št. Jakobska) so take, da se človeku mora želodec obrniti, če jih pogleda. In ali naj kaj besed izgubljamo o frančiškanski in sentpeterski cerkvi. Način, kako so se v teh cerkvah restavrirale starodavne slike, moramo imenovati naravnost — zločinski. In ti ljudje, ki imajo sami toliko masla na glavi, ki so najbolj tulili in zabavljali proti Hribarjevi ideji, da naj bi se napravil na Gradu poseben odstop. A mi mislimi, da bi skofije le prstom ganili. Ničesar ne bodo storili in to bo dokaz, da se je »Slovenec« oglasil samo, da javnosti **nasu je nekaj peska v oči**.

+ »Agro - Merkur«, V »Učiteljski tiskarni« izhajajoče glasilo je objavilo danes že prej bombastične napovedane članek o »Agro-Merkurju«. Če odštejemo nekaj nesramnih zaletavanj, ni v tem članku **nicešar bistvenega povedano**. Ta članek je hvalospev na dr. ŽerJAVA, kateremu pripisuje vse mogče vrline, a se skrbno ogiblje vseh tistih manipulacij, ki kompromitirajo dr. ŽerJAVA v največji meri. Seveda se mladinsko glasilo jako moti, če misli, da bo s takimi čenčami kaj opravilo. **Resnica mora priti na dan in prišla bo prej, kakor mislijo gotovi ljudje.** Slepalice, za katere je odgovoren dr. ŽerJAVA, so take, da se o njih ne smeti molčati. Vsa javnost ima pravico izvedeti pri čem da je in kdor je kriv, naj nosi tudi posledice, naj bo to **kdorkoli**. Interes stranke, javna kobil zahteva, da se **izreže in izžige rakrana**, kajti zdrave, čiste in postene razmere so predpogoji za **vsake uspešno delovanje stranke**. Kakor hitro bodo razmere toliko ustanovljene, da se bo moglo svobodno govoriti, **pojasnili in razkrili bomo vse**, lahko se to zgoditi tudi takoj, kajti to je čisto izključeno, da bi pustili **slepartij javnost tako, kakor se sedaj poskuša**. »Slovenec« stori veliko bolje, če ostane lepo pri **svojih zavodih**, kjer tako smrdi in poka, da je groza in o katerih mu lahko povemo take stvari, da bodo ljudje strmeli. Narodnopravna stranka postopa pravilno, lojalno in pošteno, ko se trudi, rešiti kar se da, rešiti in izgatiti in izrezati kar je gnilega. Klerikali, pri katerih je še več gnilobe, pa le vse prikrivajo in pomečkavajo, ne misle, da tako ne bodo prisli nikdar do zdravih razmer. Tudi »Narodni Dnevnik« se nekaj oglaša. Pravi, da ve o »Agro-Merkurju« stvari, ki bi bile za marsikaterega »starina« prav bridke. **Pozivljamo »Narodni Dnevnik« naj nemudoma razkrije vse, kar ve o starinskih krivih. Na dan z vsem in sicer takoj.**

+ Še vedno navzdol. Nemška kranjska hranilnica v Ljubljani izkujuje mesec za mesec prav občutne

tervenira v Rimu in v Solnogradu in če bi se vsi slovenski škofje oglašili, bi novi celovski škof gotovo odstopil. A mi mislimi, da bi škofije le prstom ganili. Ničesar ne bodo storili in to bo dokaz, da se je »Slovenec« oglasil samo, da javnosti **nasu je nekaj peska v oči**.

+ »Agro - Merkur«, V »Učiteljski tiskarni« izhajajoče glasilo je objavilo danes že prej bombastične napovedane članek o »Agro-Merkurju«. Če odštejemo nekaj nesramnih zaletavanj, ni v tem članku **nicešar bistvenega povedano**. Ta članek je hvalospev na dr. ŽerJAVA, kateremu pripisuje vse mogče vrline, a se skrbno ogiblje vseh tistih manipulacij, ki kompromitirajo dr. ŽerJAVA v največji meri. Seveda se mladinsko glasilo jako moti, če misli, da bo s takimi čenčami kaj opravilo. **Resnica mora priti na dan in prišla bo prej, kakor mislijo gotovi ljudje.** Slepalice, za katere je odgovoren dr. ŽerJAVA, so take, da se o njih ne smeti molčati. Vsa javnost ima pravico izvedeti pri čem da je in kdor je kriv, naj nosi tudi posledice, naj bo to **kdorkoli**. Interes stranke, javna kobil zahteva, da se **izreže in izžige rakrana**, kajti zdrave, čiste in postene razmere so predpogoji za **vsake uspešno delovanje stranke**. Kakor hitro bodo razmere toliko ustanovljene, da se bo moglo svobodno govoriti, **pojasnili in razkrili bomo vse**, lahko se to zgoditi tudi takoj, kajti to je čisto izključeno, da bi pustili **slepartij javnost tako, kakor se sedaj poskuša**. »Slovenec« stori veliko bolje, če ostane lepo pri **svojih zavodih**, kjer tako smrdi in poka, da je groza in o katerih mu lahko povemo take stvari, da bodo ljudje strmeli. Narodnopravna stranka postopa pravilno, lojalno in pošteno, ko se trudi, rešiti kar se da, rešiti in izgatiti in rezati kar je gnilega. Klerikali, pri katerih je še več gnilobe, pa le vse prikrivajo in pomečkavajo, ne misle, da tako ne bodo prisli nikdar do zdravih razmer. Tudi »Narodni Dnevnik« se nekaj oglaša. Pravi, da ve o »Agro-Merkurju« stvari, ki bi bile za marsikaterega »starina« prav bridke. **Pozivljamo »Narodni Dnevnik« naj nemudoma razkrije vse, kar ve o starinskih krivih. Na dan z vsem in sicer takoj.**

+ Še vedno navzdol. Nemška kranjska hranilnica v Ljubljani izkujuje mesec za mesec prav občutne

zadnjih dnevnih časov, da je med Vrbskim jezerom in Dravo. Edino **Gor. Vesca** nam kaže tolazljivo sliko, kjer so Nemci nazadovali od 3 na 1. Ob Vrbskem jezeru se najbolj junakšo drži občina Škofljice, kjer so Nemci mogli nastati le od 38 na 76, a občinski zastop so si znali Slovenci obdržati. Tudi v Bilčovski, kjer imajo »Prosvetino« knjižico, se Slovenci lepo drže. Sicer je njih število res padlo za 45, a tudi Nemci so nazadovali od 11 na 10.

O obmежnih občinah Dhoršč, Blatograd in Gospa sveta bolje, da ne govorimo, dasi ravno v teh krajih ni opažati tako rapidnega našega padanja. Nemci pač vedo, da tam Slovenci itak izmrjo.

V Dhoršču niso našli pri zadnjem ljudskem štetju že nobenega Slovenca več. I. 1890 pa še 11. Ta občina, ki obsega župnijo Cajnče, je torek popolnoma izgubljena. In vendar je imela še pred 10 leti slovenski občepatnik, ki ga je najbrže omislil pok. Jarnik. Baron Czörnig in Hermanitz sta štela občino še med popolnoma slovenske. Do I. 1870 pa je tudi župnija bila glasom šematizma popolnoma slovenska. Pok. Einspieler je postal I. 1858 o tej župniji, da je v soli le ena Nemka, toda pouk je popolnoma nemški. Tudi ljudje doma in cetroci so govorili takrat le slovensko. K železemu nadzorniku Rudmanu so prihajali občinari se pritože-

vat, ker se v soli toliko nemčuri. Starješi ljudje še tudi danes znajo slovensko, a le molijo in se spovedajo slovensko, ker razgovora sloveni mlađina ne razume več. Zalostna zgodovina Gospa s vite je znana. Nekaj stolica slovenstva, je danes popolnoma nemška. I. 1890 so našli še 41 Slov., leta 1900 pa 25. Večinoma so to duhovniki in njih uslužbenci. Starljude še večinoma razumejo slovenščino. Tudi Otmanje so skoraj popolnoma ponemčene, dasi smo Slovenci navidezno napredovali (I. 1890 57 Slov. in 880 Nemcev, I. 1900 80 Slov. in 713 Nemcev). Naš napredek pa je pripisovati le poštenemu števemu komisarju. Ljudstvo se prav nič ne zaveda slov. narodnosti. Slovenčina je iz sole in večinoma že tudi iz cerkve pregnana. Da je nemško prodiranje v celovški okolici, razun ob jezikovni meji le bolj unetno, dokazuje primer iz Kotmara vasi. Tam so našli 401 Nemeča, toda pravih Nemcev je le 10. Vendar imajo nemškotarji ves občinski odbor v rokah. Šola je utravistična z nemškomialečim učiteljstvom, dasi so le 4 nemški otroci v soli izmed 196 Slovencev. Slovensko stvar tukaj krepko brani idealni rodoljub Mat. Prosek, ki ima glavno zastavo, da uspevate posojilnicu in podr. Dr. C. M. Tudi slov. trgovino ima v svoji ruci.

LISTEK.

Narodni kataster Koroške.

(Poročal Ante Beg na obrambnem tečaju v Ljubljani dne 2. jul. 1910.)

(Dalje.)

IV. Okrajne glavarstvo Celovec.

Celovško okrajno glavarstvo obsega naše grobove. Tu smo Slovenci najhujje padli relativno in absolutno. Od predzadnjega leta ljudskega štetja smo izgubili večino, a pri prihodnjem ljudskem štetju bo naš poraz brezvonom naravnost strahovit. Nazadovali smo v sledenem razmerju 1880:853-7, 1890:820-9, 1900:803-6/oo.

Faktično smo mnogo hujje nazadovali že do leta 1890. I. 1890 še namreč v Celovcu niso šteli vojakov, le tako so našli samo 723 Slovencev poleg 18.134 Nemcev. Leta 1900 pa so šteli tudi vojake, ki jih je bilo slovenske narodnosti 1233 (17. polk i. dr.) Na ta način so lahko našli Slovencev 1671, dejansko pa je bilo Slovenec, ki imajo državljanske in politične pravice (in le te pridejo v poštev med prebivalstvom) le 438. Nazadovali smo toれj v 10. letih za 285 duš. Zato je bilo slepilo javnosti, ko se je po štetju 1900 bohnalo: Tako lepo smo napredovali celovški Slovenci! Celovec je sploh za Slovence memento mori. Kaže nam obupno

pod 200%/oo, namreč: Trdnja vas 5979-1274, Poreče 502-914 in Vetrinje 4694-25. Pod 100%/oo smo padli v občinah Anatoli in Št. Peter pri Celovcu.

Ne bom se dosti ukvarjal s temi žalostnimi slikami, ker mi tudi nihče podatkov ni hotel poslati. Neki

minus, to je, da dvigi daleko presegajo vloge. Pretekli mesec je imela nad četrt milijona več dvigajenega nego vloženega, strank pa polovico manj nego ljubljanska Mestna hramilica. Kakor se vidi, kranjski šparkasi vsi škofovi žegni in vsa klerikalna agitacija zanjo nič ne pomaga.

+ Pomagalo je. Nedavno smo vprašali, kaj je obljubo, ki jo je dal lani koroški deželni šolski nadzornik, da pridejo slov. učitelji iz nemške Koroške nazaj na Slovensko. Ravnikar so res premičeni gg. učitelji Viterini v St. Danihel pri Pliberku, Treul v Glinje in Gabrček v Sv. Primožu v Podjuno. Treba bo v bodoče še bolj paziti na vsako krivico, ki se godi slov. šolstvu in učiteljstvu na Koroškem ter vsako posameznost spravljal pred drž. zbor.

+ Imenovanje pri sodniji. Oficijal Josip Videmšek pri okrajni sodniji v Celju je imenovan za nadoficijala.

Slovenske žene in dekleta opozarjam na predavanje, ki se vrši jutri zvečer ob 8. v Mestnem domu. Priredila ga »Splošno slovensko žensko društvo«.

Predavanje »Akademije« se ne vrši v petek, pač pa se ta dan vrši v Mestnem domu predavanje »Splošnega slov. ženskega društva«. Predaval bo g. Rudolf Šegar o »Meščanski in delavski ženi«, na kar opozarjam občinstvo.

Zahteve poštih uradnikov. Zastopniki državnih zvez nemških poštih uradnikov so izročili v trgovinskem ministru zahteve in sklepne, storjene na prvem nemškem splošnem poštnem zborovanju. Deputaciji se je zagotovilo, da se bodo kar najbolj ozirali na njihove želje. Sporočilo se jim je, da bo začetkom meseca decembra okoli dvesto asistentov avanziralo za oficijale, oficijali pa, ki so na vrsti, da avanzirajo, postanejo višji oficijali. Upamo, da bodo tega avanza deležni tudi slovenski uradniki in ne samo nemški.

Poročila sta se gdje. Marica Prelovšek, c. kr. poštarica in g. Fr. Baša, nadučitelj v Črničah.

Draga trgovinovost. Brata Martin Maznik in Anton Maznik sta z mnogimi drugimi prebivalci občine Orehovica in St. Jernej kar v velikem slogu vtilhotapljala prasišče iz Hrvaškega. Letos spomladi sta se pa radi 64 K nekaj sporekla in Martin Maznik je ovadil pri orožnikih brata Antona, da je tihotapec. Ta je seveda izdal Martina in še druge, ki so bili vsi kaznovani. Sovraštvo med bratoma se je le še povečalo, in Anton Maznik je izročil iztirjanje 124 K odvetniku, same da bi povzročil bratu več stroškov. No, Martin Maznik ima pa tudi trdo glavo in se je zaklel, da brat Anton ne dobi od njega ne okroglega in da bo moral povrh še stroške sam trpeti. Zvita buča ugane tako, da gre mesece februarja letos k notarju in izroči svoji ženi Urši Maznik vse posestvo, kakor stoji. Že je mislil, da je zmagovalec, toda pozabil je bil na izpodbojni zakon. Zastopnik Antona Maznika je izpodobil izročil pogodbo, dobil pravdo in dal zarubiti voz, sod in nekaj prasiščev. Ko je pa prišel due 12. avgusta t. l. sodni odposlanec, da proda te zarubljene reči, sta se mu silona ustavila. Cenilca sta se dejansko lotila, sed odpeljala, voz zavrila, konje odvezala in zapodila in tudi prasišča sta hotela pognati na polje. Sodni organ je moral iti po orožniško pomoč. Toda tudi došlemu orožniku se je Martin Maznik zoperstavil in odnehal še le, ko mu je nastavil orožnik bajonet na prsi. Sod je bil pa vendar nekam skril. Ko se je imel radi tega pri sodišču zagovarjati, je bil sirov in žaljiv ter je izjavil, da mu

ni nič, če je zaprt, ker v zaporu nič ne dela, pa dobro je, dočim mora v prostosti trdo delati, pa ima le slabo hrano. Ves njegov nastop je bil tak, da je sodišče lahko mislilo, da ne misli čakata sodbe, marveč da jo namerava popihati v Ameriko. Zato je dal pozitivni nanj. In res je Ursula Maznik novtagoma in natihem prodala vse posestvo za 10.000 K in dne 12. septembra sta se podala v Ljubljano z dvema otrokoma vred, odkoder sta se hotela odpeljati v Ameriko. Tik pred odhodom vlaka pa ju je dalo novomeško sodišče brzojavno prijeti. Rada ali nerada sta nastopila z pot pot nazaj na Dolenjsko, na toršče njunih neuspehov. Danes, dne 7. t. m. sta bila oba obsojena pred sodiščem v Novem mestu in je bil obsojen Martin Maznik na sestajnjst mesecu ječe, njegova žena, Ursula Maznik pa na dva meseca ječe. Prijavila sta takoj priziv zoper sodbo. Tako daleč ju je priveda trgovinovost.

Nevarna ljudska navada je, da fantje iz ene vasi ne smejo priti v drugo vas, ker jih takoj napade domači fantje. Posebno ponosni pa so fantje kake vasi na svojo korajo, če si vendarle upajo v tujo vas, osobito če si upajo klicati v tuji vasi dekleta. Ta navada je razširjena žal — še med celim našim dobrim ljudstvom in poznajo jo tudi pri nas okoli Sv. Križa pri Litiji. Na Tlaki v Kozlevčarjevem mlinu imajo edino dekle Lojziko, za katero pogleduje tudi Jože Cugelj iz Tihaboga. Toda, kadar je prišel vasovat, so ga napodili Tlačanje. Danes v noči od sobote na nedeljo t. j. na 7. t. m. je prišlo pa zelo veliko Tihabovcev pod okno zale Lojzike. Ko jih zasliši brat Lojzike, gre klicat še ostale 4 fante s Tlake. Leti se oborože s količki in hočejo pregnati Tihabovce, ki se postavijo v bran in napode Tlačane. Eden izmed Tihabovcev je oddal tudi iz revolverja dva ostra strele in zadel Rudolfa Zupančiča s Tlake v trebuh. Vsled te poškodbe se je Zupančič takoj odpeljal v bolnišnico v Kandiju. Poškodbe so zadobili tudi Tihabovci in ostali Tlačani, osobito nek Vincencij Štepec, ki je tudi prišel v bolnič. Zupančičeve stanje je baje nevarno, vendar se pa domneva, da je bil najbrže zelo žalosten zaradi smrti bratov.

Zverina v človeški podobi. V gornjevstrijski občini so prišli na sled groznomu hudoletvu. Pri nekem posestniku so našli v kleti v zavodu zabit v povezano, zdaj 22 let staro posestnikovo hčer iz prvega zakona. Dekle je bilo popolnoma razvito, ko je hodilo še v šolo. Po svoji materi je podelovalo 4000 K. Pred kakimi 14 leti je nastal pri posestniku požar. Takrat sta oče in mačeha trdila, da je deklica zgorela. To pa ni bilo resnično. Zverinska človeka sta povezala otroka, ter ga vrgla v zavoj v kleti. Od tistega časa je otrok dobival za hrano to, kar se je dajalo svinjam. Bolj živali kakor človeku podobno dekle ne more zdaj nič govoriti, hodi po rokah in nogah ter se ne more dvigniti. Po životu ima vse polno oteklin. Ljudstvo je zaradi tega razkritia silno razčačeno. Zakonska divjaka sta bila velika verska hinaveja. Žena je šla vsako nedeljo k obhajilu, mož je bil pa najgorečnejši klerikalec. Dekle so prepeljali v sirotišnico, proti očetu in mačehi se je uvelda kazenska preiskava.

Samonor mesarja. Na celovškem pokopališču se je ustrelil včeraj popoldne mesar Ivan Mikula. Vzrok baje slabe kupčije. Zapustil je dvo roka.

Prijeti roparski napadaleci. V Trstu so prijeli dva delavca Miladina Boljaka in Petra Komozeca iz Benkovaca v Dalmaciji, ki delata pri pristaniškem stavbnem podjetju. Osumljena sta, da sta pred tremi meseci izvršila roparski umor nad nekim bogatim posestnikom blizu Krškega.

Eksplozija. Ko je včeraj 12letni Jožef Jereb stopil v Kolizeju v sportni prostor, mu med vratni pričrki nasproti steklenica, napolnjena s smodnikom, kateri se je bil unel, steklenica pa je eksplodovala ter dečka po obrazu močno poškodovala.

Kolo ukradenno je bilo včeraj opoldne izpred neke trgovine na Vodnikovem trgu posestniku Ivanu Dolničarju iz Dobrove. Kolo je »Diamant«, je že obrabljen, črno pleskanco ter vredno 80 K. Tovarniško številko ima 107.594. Pred nakupom se svari.

Ukradena spričevala. Dne 3. ali 4. novembra je bilo v nekem prenocišču v Kolodvorski ulici ukradenih klevnemu nadzorniku Jurju Fastlu, rojenemu leta 1865 v Unter - Fogau pri Lipnici več raznih spričeval.

Zaradi prepreovanja povratka v mesto je včeraj policija aretovala leta 1857. v Stari Loki pri Logatu rojeno Ivana Menartovo. Izročili so jih sodišču.

Puran v vodi. Danes zjutraj je pri karloškem mostu padel v Gruberjev prekop puran, kjer je toliko česa plaval, da so ga rešili iz nepristojne kopeli.

Sipe pobilli so snoci ponocnjaki na Karloški cesti pri neki stranki ter ji s tem napravili znatno škodo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Macedonev, nazaj je prišlo pa 80 Hrvatov. Iz Nemčije se je 100 Hrvatov odpeljalo v Zagreb, 100 pa na Reko.

Izgubljene in najdeno. Zasebnica Frančiška Ermakorova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. Služkinja Pavla Petričeva je izgubila vratno verižico. Gospod Karel Ganter je izgubil hranilno knjižico. Gospa Elsa Samplova je izgubila šenčko ročno torbico, v kateri je imela čez 30 K denarja. Učenka Ana Be-

nega padca veleposetnik Jakob Zdolšek v 61. letu starosti. Pokojni Zdolšek je bil vedno zaveden narodnjak; bil je član raznih korporacij. Bodil mu ohranjen trajen spomin.

Kdo je, najde. Kočarjevi sionovi Franc Zoichter, Ivan Vabič in Franc Malajnar iz Ravna pri Mariboru so zvečer čakali na cesti posestnikovega sina Josipa Gračiča iz Pivole. Ko je prišel Gračič mimo, so se vsi trije fantje zakadili vanj, ter ga premestavali po tleh. Gračič je potegnil nož ter se je branil z nožem. Napadaleci so kmalu imeli dovolj. Malajnarja so nadali zjutraj mrtvega, Zoichterja so morali prepeljati v mariborsko bolnišnico. Gračič se je sam javil sodišču.

Ziveti se je navelšala. Včeraj se je v Gradeču poskušala zastrupiti 20letna, v Ptiju rojena Olga Renner. Izpila je nekaj sublimata in sicer na cesti. Nek gospod se je zavzel za njo ter je odvedel na policijsko stražnico, odkoder so jo prepeljali v bolnič. Njeno stanje je nevarno. Vzrok je neznan.

Kolera v Gradeču. Stanje majorja Stresslerja, ki je zbolel na koleri, se boljša. Upajo, da bo kmalu ozdravljen.

Na grobu svojih bratov se obstrelili. Iz Gradeča poročajo: V tiskarni »Styria« uslužbeni tipograf Frederick Jurše si je včeraj opoldne na grobu svojih dveh bratov na centralnem pokopališču pognal iz revolverja kroglo v desno senco. Ranil se je smrtnonevarno. Vzrok smrti je še neznan, vendar se pa domneva, da je bil najbrže zelo žalosten zaradi smrti bratov.

Zverina v človeški podobi. V gornjevstrijski občini so prišli na sled groznomu hudoletvu. Pri nekem posestniku so našli v kleti v zavodu zabit v povezano, zdaj 22 let staro posestnikovo hčer iz prvega zakona. Dekle je bilo popolnoma razvito, ko je hodilo še v šolo. Po svoji materi je podelovalo 4000 K. Pred kakimi 14 leti je nastal pri posestniku požar. Takrat sta oče in mačeha trdila, da je deklica zgorela. To pa ni bilo resnično. Zverinska človeka sta povezala otroka, ter ga vrgla v zavoj v kleti. Od tistega časa je otrok dobival za hrano to, kar se je dajalo svinjam. Bolj živali kakor človeku podobno dekle ne more zdaj nič govoriti, hodi po rokah in nogah ter se ne more dvigniti. Po životu ima vse polno oteklin. Ljudstvo je zaradi tega razkritia silno razčačeno. Zakonska divjaka sta bila velika verska hinaveja. Žena je šla vsako nedeljo k obhajilu, mož je bil pa najgorečnejši klerikalec. Dekle so prepeljali v sirotišnico, proti očetu in mačehi se je uvelda kazenska preiskava.

Samonor mesarja. Na celovškem pokopališču se je ustrelil včeraj popoldne mesar Ivan Mikula. Vzrok baje slabe kupčije. Zapustil je dvo roka.

Prijeti roparski napadaleci. V Trstu so prijeli dva delavca Miladina Boljaka in Petra Komozeca iz Benkovaca v Dalmaciji, ki delata pri pristaniškem stavbnem podjetju. Osumljena sta, da sta pred tremi meseci izvršila roparski umor nad nekim bogatim posestnikom blizu Krškega.

Eksplozija. Ko je včeraj 12letni Jožef Jereb stopil v Kolizeju v sportni prostor, mu med vratni pričrki nasproti steklenica, napolnjena s smodnikom, kateri se je bil unel, steklenica pa je eksplodovala ter dečka po obrazu močno poškodovala.

Kolo ukradenno je bilo včeraj opoldne izpred neke trgovine na Vodnikovem trgu posestniku Ivanu Dolničarju iz Dobrove. Kolo je »Diamant«, je že obrabljen, črno pleskanco ter vredno 80 K. Tovarniško številko ima 107.594. Pred nakupom se svari.

Ukradena spričevala. Dne 3. ali 4. novembra je bilo v nekem prenocišču v Kolodvorski ulici ukradenih klevnemu nadzorniku Jurju Fastlu, rojenemu leta 1865 v Unter - Fogau pri Lipnici več raznih spričeval.

Zaradi prepreovanja povratka v mesto je včeraj policija aretovala leta 1857. v Stari Loki pri Logatu rojeno Ivana Menartovo. Izročili so jih sodišču.

Puran v vodi. Danes zjutraj je pri karloškem mostu padel v Gruberjev prekop puran, kjer je toliko česa plaval, da so ga rešili iz nepristojne kopeli.

Sipe pobilli so snoci ponocnjaki na Karloški cesti pri neki stranki ter ji s tem napravili znatno škodo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Macedonev, nazaj je prišlo pa 80 Hrvatov. Iz Nemčije se je 100 Hrvatov odpeljalo v Zagreb, 100 pa na Reko.

Izgubljene in najdeno. Zasebnica Frančiška Ermakorova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. Služkinja Pavla Petričeva je izgubila vratno verižico. Gospod Karel Ganter je izgubil hranilno knjižico. Gospa Elsa Samplova je izgubila šenčko ročno torbico, v kateri je imela čez 30 K denarja. Učenka Ana Be-

kovnikova je našla denarnico, v kateri je bilo nekaj denarja in srebrna verižica. Posetnica Meta Garbasova je našla dva zelenza tolkača.

Uradne vesti. Dne 3. decembra bo pri okrajnem sodišču v Postojni dražba zemljišča v. št. 48 in 399 kat. obč. Orehek. Zemljišče je cenjeno 6825 K. Najmanjši ponudek znaša 4550 K. — Dne 7. decembra bo pri ravno tistem sodišču dražba zemljišča v. št. 252 kat. obč. Hračje in v. št. 194 kat. obč. Postojna. Prvo zemljišče obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja je cenjeno 6350 K, drugo pa 130 K. Najmanjši ponudek znaša za prvo 4234 K, za drugo 87 K.

Narodna obramba.

Martinov večer priredi, kakor smo že naznali, »Sentjakobsko-trnovska moška podružnica Ciril - Metodove družek« v sloboda, dne 12. novembra v restavraciji pri Kavčenu na Privozu (Prule). Na spored je petje (po pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«),igranje na klavir, žaljava pošta, tosta Martinova gos in razne druge zabave. Vstopina samo 20 vinarjev. Začetek ob 8. zvečer. — Vabimo na ta Martinov večer v prednaši prepotrebni šolski družbi rodoljubje in rodoljubkinje iz sentjakobskega in trnovskega okraja, pa tudi iz sosednjih. Za malenkosten znesek se bodo tu izvrstno zabavali, pri tem pa vendar koristili toli koristni in vse podpore potrebni družbi Ciril-Metodovi.

V Planini na Notranjskem se vrši prihodnjo nedeljo, dne 13. novembra ob 4. popoldne ustanovni občni zbor nove podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, kamor se vabijo vsi zavedni Slovenci iz Planine in sosednjih krajev. Posebno bi bilo želitev, da pridejo bližnje podružnice kumovati svoji najnovnejši sestri.

Zanimanje za našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda na Koroškem še ni zaspalo. V Pliberku je nabralo omisje domačih in sosednjih rodoljubov na predlog dr. Hudelista pa navdušenih govorih 10 K za družbo sv. Cirila in Metoda. Iskrena hvala!

Društvena poznanila.

Slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec« priredi v nedeljo, dne 13. novembra 1910 Martinov večer v veliki dvorani »Narodnega doma«. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopina 60 vin. — Spored: 1. Z. Čeh: »Ty kláštersky zvony,« zbor (češki). 2. H. Volarič: »Razstanek,« četverospev. 3. V. Novak: »Gorski kraj,« zbor s tenorsamospovem (hrvaški). 4. M. Vilhar: »Mornar, baritonosamospov s spremljevanjem klavirja, pojé g. A. Wouko. 5. M. Bajuk: a) »Odpiraj dekle kamrič,« zbor (Slovenske narodne pesmi.) (Ob izvajaju spored blagovoli naj se ohraniti popolni mir.) II. del. 1. Skopeč, Žavbar in Furja, pogumno policej. Šaljiv kostumiran trospev s spremljevanjem klavirja. 2. Naš zavber France. Humorističen nastop s petjem. Med posamezni točkami svira godba. Po končanem sporednu.

»Obrtna zadruga na Bledu« je otvorila zadružno posredovalnico za delo. Vpisnina znaša 50 vinarjev za delodajalca in velja za 4 tedne. Delodajalec se priglasi brezplačno. — Vzorec delovanja se je vzel po goštinčarski zadrugi v Ljubljani, kater

ivi že dvajset let v Skoplju, ne da on dal turškim uradom samo eno priliko, da bi ga mogli smatrati za politično kompromitiranega. Pred kar dnevi so ga kar brez vzroka pričeli ter ga odvedli na policijo, tam so ga mučili, na to ga pa naložili na sula ter ga odvedli na njegov dom. Zakaj je bil kaznovan, tega mu ni nikče povedal.

Izpred sodišča.

Zaradi žaljenja naprednjakov obsojen župnik. Dne 15. avgusta t. l. je imel župnik Tamburović v Opuzenju v Dalmaciji pridigo, pri kateri je strahovito napadal naprednjake. Zaradi tega so ga naprednjaki tožili. Pod prisego zaslisanje priče so izpovedale, da je župnik govoril o pokvarjenosti sveta rekel, da je predsednik napredne stranke v Zagrebu na nemem shodu rekel, da ni proti popom in fratrom nego proti veri in cerkvi, počim pravijo naprednjaki v Spljetu, da niso proti veri in cerkvi, pač pa proti popom in fratrom. On, župnik, se razglaša vsem naprednjakom, kar jih je na svetu in tudi onim, ki so v peku, da so vsi naprednjaci enaki in da sta na svetu le dve stranki: na eni strani dobr, pošteni, bogoljubni ljudje, ki hodijo v cerkev, na drugi strani pa brezverci, lopovi, goljufi in zapeljiveci, ti pa so naprednjaki. Zaradi podle zlorabe cerkve in prižnje je bil župnik Tamburović obsojen na tri strogega zapora.

Mlada ljubezen. Mladi francoski visokošolec George D. je prišel pred dnevna letoma na Dunaj, da tu dovrši svoje študije. Francoski študent je bil zelo čeden, gibben, temnopolten človek, popoluoma francoski tip. Žalostno je hodi mladi francoski študent po Dunaju; pozno se mu je, da je pranjeno njegova sreca. V Parizu je tako lepo živel v skupnem stanovanju s svojo ljubico, malo Pavleta, na Dunaju je pa bil tako grozno zapanščen. Zahotelo se mu po prijetnih pariških večerih, ki jih je preživel s svojo Paveto. In ni bilo dolgo, ko se je Georgij izpolnila njegova vroča želja. Tudi Pavleti je bilo silno dolgčas, zato je malu prihitela za svojim ljubim na Dunaj. Začelo se je zopet srečno, idilno življenje. — Da bi ne bila svenemu ljubemu v preveliko breme, je poučevala francosčino in je tako prej zasužila. Dijak je dobival neko stanovo francoske vlade in tako sta takaj brezskrbno živel. Toda v delčinem sreču so začele vstajati druge skrbi. Sam bog ve, kako je prišlo do tega, da je dekle kar naenkrat postala silno ljubosumno. Bila je ljubosumna skoro do blaznosti, akoravno je George ni dal prav nikakoga povpraša za ljubosumnost. Če sta skupaj živila po dunajskih ulicah, in je George slučajno pogledal kako žensko, pa je bil prav gotovo doma jok in tok in debele solze so lile po licu. Mirno poslušal, tu in tam malo govorjal, končno pa se je vselej vdal v njeno voljo. Kadar sta šla po ulici, je George ni več oziral na stran, šel pa, kakor da bi nikogar ne videl. V sledilišču ni smel gledati po občinstvu še manj pa na oder, kjer so se skakale brlike igralke. Te pesmi pa se tudi potrežili George navečical. Nekega dne je pobral šila in kopita, da pravi svoje knjige, ter je pobegnil pred svojo ljubosumno Pavletovo v svojo domovino. Ker se je je bal, se niti ni hotel nastaniti v Parizu, marjev v nekem drugem mestu. Pavleta je bila kmalu za njim na Francoskem, toda svojega Georgija je iskala povsod zaman. Zdaj se je čutil dijak varnega in se je zopet odpeljal na Dunaj. Pavleta je bila kmalu zopet za njim. Toda vse prizadevanje, da bi želim osebno govorila, je bilo zaman. Tudi na njena pisma ji ni odgovarjal. Vsled nekega pisma, v katerem mu je grozila, da ga bo ustrelila, je trisa pred policijo, kjer je pa objavila, da svojemu ljubimu ne bo nisar storila. Nekaj časa je zdaj misovala. Nekega večera pride v gostilno, v kateri je običajno večerjal mladi Francoz, neka ženska, ki mu pove, da ga zunaj čaka Pavleta. George je pobledelel, kajti po pravici podano, pred Pavleto je imel nekak muden, nezanjan strah. Vstal je ter šel na ulico. Sladko kakor mačica se je poslonila Pavleta nanj, prijazno ga pozdravila, prav kakor da bi se ne bi nicesar zgodilo. George je bil blaten; mirno toda odločno ji je povedal, da je z njuno ljubeznijo za veselji kraju. Pavleta je takoj postala labe volje, bila je vedno bolj glasna, zadnjeno je že kričala. Ljudje so počitali ter gledali za čudnim parom. George je bil neprijetno spremljeval, Francoz, prišedši do stanovanja in zname rodbine, skočil v vežo ter je po stopnicah. Trkal je in trkal zata, poskusil je odpreti, toda bi-

la so zaklenjena; rodbine ni bilo doma. V tem trenotku je pa že stala Pavleta za njim. Vsa zasopla je kričala še bolj nego preje na ulici. Tudi v njem je začelo vreti. Šel je ves razburjen nazaj po stopnicah, ona pa za njim. V veži je zamahnil z dežnikom nazaj, ne da bi pogledal, kam bo padlo. Z dežnikom pa je zadel Pavleta ravno na nos, tako, da ji je zdobil kost. Dekle je grozno zakričalo. Nabilo se je v veži vse polo ljudi, ki so kazali veselje, da bi pretepli mlaudega Franca. — Te dni je stal francoski dijak pred dunajskim sodiščem radi težke telesne poškodb. Francozinje Pavlete niso mogli najti. Prečital se je njen zapisnik, ki je bil se stavljen v bolnišnici. V tem zapisniku Pavleta priznava, da je vse ne srečo zakrivila izključno le ona sama in da Georga D. ne zadene pravnikaka krivda. — Mladi Francoz je bil popolnoma oproščen. Tako se je končala vroča, mlada ljubezen.

Razne stvari.

* Ameriški lov na zverine. Lov na zverine v coloradskih hribih se je udeležil tudi Slovenc Fr. Dremel. Lov je trajal 12 dni in se ga je udeležilo okoli 500 ljudi.

* Dunajski zlator Mediansky po begnili. Pred nekaj dnevi je izginil z Dunaja zlator Artur Mediansky. S seboj je odnesel za več kot 100.000 krov zlatnine. Na Dunaju je pustil velikanske dolbove.

* Samomor iz strahu pred poroko. V Kufsteinu na Tirolskem se je ustrelil orožniški stražnjožster tik pred svojo poroko. Pred njegovim stanovanjem je že čakal voz, ki ga je imel odpeljati v cerkev. Ko so nevesti sporočili žalostno novice, je omehela. Bila je tudi že pripravljena za odhod v cerkev.

* Dekličja glava na pisalni mizi. Ko je prišel te dni grof Seefried na svoj grad v Rosenbergu na Ogrskem, je opazil v pisarni na pisalni mizi odtrgano dekljijo glavo. Dognalo se je, da je v bližini gradu povožil vlačne žensko, kateri je otrgal glavo. Glavo je prinesel skoro gotovo grajski pes na mizo svojega gospodarja.

* Nepričakovani sprejem. Pod tem naslovom smo poročali, da sta bila v Berolini napadenia zakonska Fetzke, ko sta prišla zvečer s sprechodo domov. Mož je umrl še tisto noč, naslednji dan pa tudi žena. Morilec so že prijeli. Svoje dejanje je takoj priznal. Hotel je v stanovanju umorjencev samo krasti, ker sta ga pa pri tem motila, je streljal. Morilec je zradi smrti zakonskih Fetzke silno potr. Ko je izvedel, da je za poškodbo umrla tudi žena, je onemel.

* Goljufi poštni oficijant. Nekemu dunajskemu zlatorju je prodal 27letni poštni oficijant Heissig več briljantov. Zlatorju se je stvar zdele sumljiva, zato je Heissiga ovadil policije. Dognalo se je, da je Heissig odpiral na pošti priporočena pisma in razne druge pošiljavate. Na ta način si je prilastil nad 100 briljantov in drugih dragih kamnov, za kar je dobil 3636 K. Več dragocnosti je podaril svoji ločeni ženi in svoji ljubici. Odpiral je tudi pisma iz Amerike, ter pobiral iz njih ameriške bankovce. Goljufiščki oficijanta so zaprli.

* Helena je zmagala. Lepa in mlada Helena Jones, hči premožnega kmeta v Midford Toweship v državi Pensilvanija v Sev. Ameriki ter sedov sin Evgen Bauer sta pet let živela v najlepši ljubezni. Nič ju ni motilo, da je Helena govorila samo čisto angleščino, on pa pensylvansko nemščino. Razumela sta se vseeno in česar ni mogel jezik povedati, povedale so oči in ustnice. Neizmerno rada sta se imela ali končno je tudi nju na ljubezen se ohladila in prišlo je do razdvojitve. Versko vprašanje ju je ločilo. On je bil svobodomisec, ona pa katoličanka, in ker se ni dala pregoroviti in preobrniti, je postal Evgen v svoji ljubezni vedno hladnejši, dokler je ni zapustil. Posledica je bila tožba radi premljene obljuže zakona. Dekle je zahtevalo za svoje ranjeno sreco 10 tisoč dolarjev, toda potrotniki so bili mnrena, da rane niso bile tako hude in da se bodo brez nasledkov zacelile in so ji priznali samo 519 dolarjev in 16 centov.

* Samomor zaljubljenega izvoščka. Ivan Steffek, razvzačec krunha na Dunaju, si je pognal te dni dve krogli v glavo. Zgodba tega samomora je sledi: Steffek se je pred dnevna letoma seznanil s 25letno Mici Strako, ženo elektrika Strake. Mici Straka je tudi bolj ugajal Steffek nego njen mož, zato je pobegnil od moža. Steffek in Mici Straka sta najela skupno stanovanje, v katerem sta srečno živelice dve leti. Te dni je šel par na neko veselico, kamor je prišel tudi zapuščeni soprog. Med soprogom in bivšo ženo je prišlo do tako očitnega koketiranja, da je Steffek takoj postal ljubosumen. Žena je v

naglici skrivaj napisala pismo, v katerem zatrjuje svojemu možu, da ga še vedno ljubi z vsem ogajem njene prve ljubezni. Pismo je oddala natakarju, ki ga je izročil same blaznenosti odsevajočemu možu. V neopaženem trenotku je mož odpeljal svojo žensko z veselice, pustivši tam njen klobuk in plašč. Toda Steffek je kmalu zapazil, kaj se je zgodilo. Ubral jo je za beguncema ter ju kmalu dohitel. Začel se je prepričati, da je ženska z vso odločnostjo zavala za svojega moža. Ves obupan je prišel Steffek ob dveh domov, zbulil je svoje stanodajalce ter jim začel pripovedovati o grozni nesreči, ki ga je tako nenadoma zadel. Ljudje so ga skušali potolažiti, toda Steffek je zlezel na svoj voz, kjer je spustil v svojo glavo dve krogli.

Telefonska in brzojavna poročila.

Is plenarne seje avstrijskih delegacij.

S. — Dunaj, 10. novembra. Dnešnja seje avstrijskih delegacij se je začela ob pol 11. Delegat Němec je v obširnem govoru kritikoval avstrijsko zunanjopolitiko. Bavi se pred vsemi v vprašanju, kak vpliv ima avstrijska zunanja politika na avstrijsko delavsko vprašanje, ter z neštetičimi slučaji dokazuje, kako se zlasti v državi avstrijske največje zaveznice, to je v Nemčiji kruto dela z avstrijskimi delavci. Jako dovtipno je tudi govoril o krščansko - socialistični kritiki govora rimskega župana Nathana ter konstatiral, da je židovskega župana Nathana okrečal dunajski podčlan Porzer, ki je tudi sam židovskega pokolenja.

Za delegatom Němcem je govoril poljski delegat Jendrejovic.

Nato je imel delegat dr. Kramář sijajan govor, ki je napravil na celo delegacijo največji vtip. Obračal se je pred vsem v svojem govoru proti izvajanjem Grabmayrja ter dokazoval, da bi Avstrija na podlagi berolinske pogodbe in na podlagi splošno veljavnih predpisov, na katere se delegat Grabmayr ni hotel sklicevati, mogla rešiti aneksijo, ne pa izvršiti jo samostalno. Rešiti bi mogla Avstrija aneksijo vprašanje na podlagi konference velesil.

Včerajšnji odgovor zunanjega ministra grofa Aehrenthala na izvajanje prof. Masaryka, dr. Kramářu ne zadostuje. On zahteva od grofa Aehrenthala, da naj pove, kdo je kriv, da so nastali vlevezdajniški procesi.

Delegat Masaryk pri tej priliki zakliče: »Forgach! Grof Forgach je dokumente ponaredil! To se dokaže, hočemo imeti v Avstriji čisto perito!«

Za nemško pomoč nam ni treba, tako nadaljuje delegat dr. Kramář, peti takih slavospevov. Proti komu smo pa rabili pomoč? V Rusiji je že delj časa razpoloženje tako, da niti misliti ni na to, da bi prišlo do vojne med Rusijo in Avstrijo, temnaj, ker Rusija niti za tak boj pripravljena. Potrebovali smo torej pomoč Nemčije proti Srbiji!! Ali imamo tako malo zaupanja v avstrijsko armedo?

Delegat dr. Kramář kaže nato na tragične učinke aneksije krize. Popolnoma smo ostili v objemu Nemčije in Aehrenthalova življenska nalog, ki jo je kot avstrijski poslanik v Petrogradu zasledoval skozi celo desetletje, namreč doseči sporazum med Rusijo in Avstrijo, je sedaj do nobrega uničena. Nadvlada Nemčije nad avstrijsko zunanjopolitiko se je najbolj pokazala ravno v zadnjih dneh, ko so prihajali iz Potsdama dejstji o razvajjanju upravitelja ruskega zunanjega ministra Sasonova in nemškega državnega kancelarja o vprašanju, kako naj Rusija in Avstrija v bodoče doseže sporazum.

Delegat dr. Kramář izjavlja tudi, da je aneksija kriza tudi velike neoslavizma, ki je hotel, da postane naša domovina Avstrija bolj Slovanom prijazna, deloma uničila. Odgovornost za vse to nosijo oni faktorji, ki so imeli skrbeti za to, da iz aneksije Bosne in Hercegovine ne nastanejo nobena huda nasprotstva.

Govor delegata dr. Kramářa je napravil kolosalen vtip.

Za dr. Kramářem govoril delegat Dobernig.

S. — Dunaj, 10. novembra. Delegat prof. Masaryk se je z ozirom na včerajšnja izvajanja zunanjega ministra grofa Aehrenthala dance še enkrat oglašil k besedi ter ponovno poudarjal, da ima dokaze za to, da so Friedjungovi vlevezdajniški ponarejeni dokumenti prihajali iz avstrijskega poslanstva v Belgradu.

Zasedanje ogrskih delegacij.

O. — Dunaj, 10. novembra. De-

neje plenarno sejo. Obravnaval se je vojni proračun.

Obstrukcija v moravskem deželnem zboru.

O. — Brno, 10. novembra. V moravskem deželnem zboru je prišlo pri današnji seji vsled obstrukcije Nemčev do jake burnih prizorov.

Obstrukcija v gališkem dež. zboru.

F. — Lvov, 10. novembra. Obstrukcija Businov v gališkem deželnem zboru se še vedno nadaljuje. Govori se, da bo radi tega gališki deželni zbor najbrž zaključen.

Ispravne mreže pri namestništvi.

M. — Černovice, 10. novembra. Dosedanji deželni predsednik bukovinski, dr. pl. Bleyleben, pride kot cesarski namestnik v Brno. Na njegovo mesto bo imenovan dosedanji podpredsednik dunajskoga namestnika Fröhbeisa.

Iz bosanskega sabora.

B. — Sarajevo, 10. novembra. Včerajšnji seji bosanskega sabora je bil izvoljen za člena deželnošolskega sveta mohamedanec Camil Karamedović. Na koncu seje je protestiral srbski poslanec proti ustanovitvi posebnega bosansko - hercegovskega Lošto - hranilničnega urada, ki se je zgodila brez vednosti sabora. Podpredsednik Mandić je obljubil, da bo deželni zbor v tej zadevi od vladne pot jasnila.

Bolzeni srbskega prestolonaslednika Aleksandra.

B. — Belgrad, 10. novembra. Snoči od 9. izdanju buljetin o prestolonaslednikovi bolezni konstatira, da je bio včerajšnje stanje pacientova zavoljivo. Pacient ni imel nikakih bolezni. Njegova temperatura je znala snovi 38,3°C, žila 84, dihanje 24.

O. — Belgrad, 10. novembra. Zdravstveno stanje prestolonaslednika Aleksandra je danes nekoliko boljše.

Iz bolgarskega sobranja.

B. — Sofija, 10. novembra. Včerajšnji seji bolgarskega sobranja je izjavil minister notranjih zadev, da se mu zdi želja opozicije, ki hčete vpeljati na Bolgarskem proporcionalni volilni sistem, neizvedljiva. Za Bolgarsko bo treba ustvariti volilno reformo, ki bo upoštevala pred vsem teritorialne razmere dežele.

Cook — slepar.

M. — Kodan, 10. novembra. Danski znanstvenik Rasmussen objavlja sedaj izpoved oih dveh Eskimov, ki sta znanega »najdjidela severnega tečaja« Cooka spremljala proti severnem tečaju. Iz teh izpovedi je jasno sledi, da je Cook največji separ, kar jih eksistira na svetu.

M. — Kodan, 10. novembra. Na podlagi Ramussenovih objav bo kodanska univerza odtegnila Cooku svoj čas mu podeljeni častni doktorat.

Izvršite smrtno obsođbe na dr. Crippenu.

A. — London, 10. novembra. Dr. Crippen bo 23. t. m. obešen. Podana milostna prošnja je bila odklonjena. Vesti, ki so krožile zadnji čas, če, da njegova žena še živi, so neresnične.

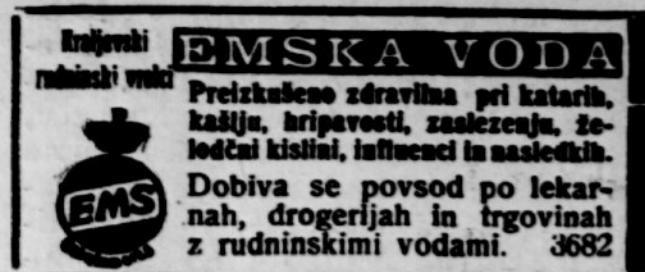
Izd volitev v severo-ameriških zedinjenih državah.

M. — London, 10. novembra. Znan je sedaj skupni rezultat izvolitev v severo-ameriško zbornico reprezentantov: 242 demokratov, 177 republikancev in 2 socialistov. Od 26 izvoljenih guvernerjev jih je 13 članov demokratične stranke.

do 20. novembra 1910

na mestno županstvo.</

Komur je kedaj treba



EMSKA VODA

Preizkušeno zdravilna pri katarrh, kašiji, hribovosti, zaslezenju, želodčni kistini, influencji in nasledki. Dobiva se povsod po lekarinah, drogerijah in trgovinah z rudniškimi vodami. 3682

Učenek

staro od 14 let naprej, več slovenškega in nemškega jezika, sprejme takoj manufakt. trgovina N. Kässer, Novo mesto. 3740

Suha bukova drva

Trske, premog, oglje, briketi i. t. d.

najceneje pri tvrdki ŠT. O. TAUZHER, Dunajska cesta št. 47, — telefem štev. 152.

Svinjske kože

brez zarez in luknji plačujem po najvišji cenai. — Dobaviteli vseh možnosti, dobe še posebe nagrade. Alex. Rosenberg, Grader, Annenstr. 31.

Privatni plesni tečaj v dvorani hotela „Union“.

Renomiran plesni kurz za gospodične in gospode se vrši vsak ponedeljek in petek točno ob 8. zvečer; hitra in elegantna metoda za učitev vseh najnovnejših in modernih plesov. 3739

Zbirališče najboljših krogov.

Po zahtevi poučujem na domu in dajem plesne ure po želji. — Vpraša se za informacije vsak dan v hotelu pri „Slonu“ soba št. 73, od 11. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne.

Giulio Merterra, avtor. plesni učitelj.

SOLIN

najnovejše in najpopolnejše

sredstvo za snaženje srebra in posrebrenje

z zajamčeno vsebino srebra za snaženje, izboljšanje ter posrebrenje srebrne posode, jedline priprave, skled in drugih predmetov iz alfenida, novega srebra, medi, bakra, itd.

Najpopolnejše nadomestilo za galvanico posrebrenje.

Neutrijivo za gospodinjstva, hotele, kavarne, restavracije itd. Naprodaj po vseh boljših drogerijah, trgovinah z barvami in materialnim blagom itd. Cena stekl. 70 h in 1 l.

„SOLIN“, generalno razpočevaliče za Avstro-Ograko DUNAJ, V. Margaretengürtel št. 142. 3488

Krasne damske klobuške,

hakor tudi za deklice in otroke, najnovejše mode v največji izberi po zelo ugodnih cenah priporoča

modni salon P. Magdić
Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Valjčni mlin v Domžalah
I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladislo: Vegova ulica 6.

Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti hakor tudi otroke in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloge v Gorici:
Peter Gruden & Comp., Stolni trg št. 9.

Zastopstvo za Žrš z okolico, Jstro, Dalmacijo in Furlanijo:
L. Mugar, Jstro, poštni prečel.

Temeljito se poučuje

igranje na citre

metoda »Umlauf«. — Naslov pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 3736

Razno pohištvo iz trdega lesa

se tako pred. — Poizve se Zaloška cesta št. 13. 3733

na dom v Ljubljani:

dolga polena 1 seženj K 24—
1 m 12—
20 cm dolga, žagana in razsekana 1 seženj 29—
" " " " " 1 m 14-50

rabit - odvajalno sredstvo, paži, da so „Sagrada Barber“ (odvajane pastilje) nasprotno z umetno fabriciranimi sredstvi sijajno preizkušene kot naraven, čisto rastlinski, klinično preiskulen želodčec krepilni pridelek. Skatljice po 70 h in K 240. Lekarna »Heil. Geiste«, Dunaj I, Operngasse 16. — Odlikovano s o. kr. državnim darilom.

Pazite na
BARBER
ime Barber

2 lepa prostora
pripravna za delavnice ali skladislo
se s 1. novembrom oddasta.
Poizve se pri hišnem go-spodarju
Ivanu Kočeniu, Koledovska
ulica št. 6. 331

zmožnega obeh deželnih jezikov.

Ponudbe s prepisi izpričeval in navedbo zahtevane plače pod šifro »Spretni milnar« na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3723

Slovenska kontoristična

veča tudi hrvaškega jezika v govoru in pisavi, ki zna tudi stenografijo in piše na stroj.

se sprejme takoj
v večji pisarni na Dunaju. 3732

Ponudbe pod Z 4641 na naslov

Haasenstein & Vogler A. G. Dunaj L.

V. letnik

Slov. try. društvo „Merkur“ v Ljubljani
je izdal. 3695

Trgovski koledar

za leto 1911.

Koledar je trgovcem in srednikom nepogreno potreben.

Cena 1 K. po pošti 1 K 20 v.

Dobiva se pri društvu in vseh knjigarnah.

V. letnik

Opozorja se na sezono kranjskih klobus

odlikovanih na razstavi v Parizu l. 1904.

Rapošiljam velike kranjske klobuse proti pristnih kranjskih prašičev po 40 vinarev komad proti povzetju. V zalogi imam tudi vsakovrstne v mojo stroko spadajoče mesnine.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Golob

mesar in prekajevec

Sp. Ščaka pri Ljubljani. 3704

Bay-rum s konjičkom

tvrdke Bergmann & Co. Dražane in Delčin na L.

se primereno dobro obnaša proti tvořitiv luskini in prezgodnjem osivenju in izpadanju las, pospešuje rast las in je izredno krepilno vernalno sredstvo proti revmatizmu. Dobiva se v steklenicah po K 2 — in 4 — v lekarnicah, drogerijah, brivnicah in parfumerijah.

Pozori! Pozori!

Nekoj za lesotrzce!

Na dolnjem Štajerskem, se iz proste roke prodasta

2 gozda

dobro obraščena z doraslimi hrastovi v skupni izmeri 7 orarov 1265 kvadratnih sežajev, ki leže približno pol ure od železniške postaje, ob dobro vzdržani cesti. Cena po dogovoru. 3720

Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«.

Sukna

iz medno blage za obične pripadca
Karel Kocjan
tvornica sukna v
Nemčici (Češka).
Vzorec vredno.

Lestnica in telk »Narodne likurnice.

Majhen umetni mljin na Štajerskem

številu spretrega, poštenega, očenjenega

z štirimi stanovanji z lepim vrtom

spredaj in zadaj za hišo, v gorkem

kraju, v Gorici je napredaj. Cena

25000 kron. Več se izve pri upravn.

»Slov. Naroda«. 3703

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladislo

se s 1. novembrom oddasta.

Poizve se pri hišnem go-spodarju

Ivanu Kočeniu, Koledovska

ulica št. 6. 331

Lopa

nova hiša

s štirimi stanovanji z lepim vrtom

spredaj in zadaj za hišo, v gorkem

kraju, v Gorici je napredaj. Cena

25000 kron. Več se izve pri upravn.

»Slov. Naroda«. 3703

Svarilo!

Podpisani opozarjam vsakega, kate-

bo dal blago ali posojilo mojemu ml-

doletnemu sinu istega imena, ki je za-

brez mojega dovoljenja tukaj trgov

na svoje, da jaz nisem plačnik pa tu-

ne odgovoren v nobenem slučaju za-

V Boh. Bistrici, 1. novembra 1911.

Mijo Grobota

trgovec in gostilničar.

3699

Lekarnarja Schaumanna

v svoji novi zgradbi, že več nego 30 let uve-

dena z najboljšimi usposobi, je in ostane najboljše sredstvo,

proti vsem vrstam želodčnim bolezni, črevnatim bolez-

ni, v pomanjkanju teka. Neutrlijiva je za urejanje in

vzdrljanje dobre prehrave. Kdo se nagni k hujšanju,

naj takisto dvakrat na dan rabi želodčno osl. — Skatljice stane K 1-50. Razpoljila se vsa

dan po pošti po povzetju in sicer najmanj 2 skatli. Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloge kem.-farm. laboratorijske lekarnje Julija Schaumanna v Stockerau pri Dunaju.

4468

želodčna sol

naj takisto dvakrat na dan rabi želodčno osl. — Skatljice stane K 1-50. Razpoljila se vsa

dan po pošti po povzetju in sicer najmanj 2 skatli. Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloge kem.-farm. laboratorijske lekarnje Julija Schaumanna v Stockerau pri Dunaju.

4468

Za desinfekcijo

priporoča:

karbolno kislino, tekočo, karbolni prašek, urinovo olje.

3738 Za prevlečenje in konserviranje lesa

karbolinej

najboljši in „pristni Avenirius“ po tvorniških cenah

ADOLF HAUPTMANN, Ljubljana

tvornica oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

958

Modni salon

Ozmeč & Vičič

priporoča veliko zalogu du-

najskih in pariških modelov

dekliških in otroških klo-

bukov, športnih čepic ter

vseh v to stroko spadajočih